

»Tu na zemlji
životarimo,
tam pri očetu
pa bomo
zares živeli.«

Tabor

Odšel je dr. Franc Perko, nadškof in metropolit v Beogradu,
nekdanji profesor na Teološki fakulteti

TABOR
4-6 • 2008

VSEBINA

Cvetlični venec - K. Škulj B. A.	49
Odšel je dr. Franc Perko - Po V. Ošlaku	52
Kdaj plačilo za žrtve revolucije - F. Dežman	55
Izseljenec - I. Zorman	58
Pesnik in njegova krščanska duhovna atmosfera - A. Rebula	59
Dar neba - P. Ceelen.....	60
Maček - Ribičič - Svetina E.	61
Teharski otroci - Ivan Ott	65
Kdo je bila partizanska "Črna vdova"?.....	71
Objava	73
Spomini - V. Dolenc	74
Revolucionarno ubijanje - dr. L. Sirc	75
Zadnji domobranski juriš - Korošec	80
Odšli so	90
Tri za lahko noč	95
Darovali so	96

K. Škulj B.A.

CVETLIČNI VENEC

Stopil je v podzemsko železnico mlad moški, sloke postave, suh, resnega obraza, oblečen v črno, s črnim plaščem. Že na zunaj se je videlo, da je katoliški duhovnik.

Trop deklet s cvetjem v rokah, ker je bil pomladni dan, so se v kotu voza glasno pogovarjale. Ozrle so se v novega sopotnika in ena izmed njih je vzkliknila:

»Kje je kaj železa?« V tistem kraju je namreč zelo razširjena prazna vera, da je človek nesrečen, če sreča duhovnika; če pa se v tem trenutku dotakne železa se izogne nesreči.

Dekleta so mrzlično iskale kje bi bilo kaj železa, pa zaprosijo sprevodnika, da naj jim dovoli da se dotaknejo njegovega ključa. Toda ključ je bil kromiran in ni bil pravšnji. Vrisk mladenk je vzbudil pozornost sopotnikov, ki so se vprašujoče obračali proti duhovniku. Ta je takoj razumel položaj, se približal dekletom in jih s tihim glasom vprašal, če jim sme on pomagati z železom. Nekatero so prikimale.

Tedaj je stopil duhovnik v ospredje, odgrnil svoj črn plašč, dvignil desno roko, privihal rokav srajce – vsi so obstali kot okameneli; duhovnikova roka je bila od komolca odbita in namesto nje je bil tam železen nastavek, ki se je končal v zakrivljeni železni kljuki.

Vse je začudeno gledalo težki prizor, mladenke vse blede in osuple so umolknile. Duhovnik pa je dejal: » Bil sem v vojni, v bitki in

granata mi je odtrgala roko. V bolnišnici so mi pomagali s tem železnim nastavkom. Nato je ponudil roko dekletom, da bi se dotaknile železa, toda vse so se odmaknile od njega. Molče se zavije invalid v plašč in se pomakne v ozadje. Pa ne za dolgo časa. Približala so se mu dekleta in ga prosila naj še enkrat pokaže ponesrečeno roko. Duhovnik jim je molče ustregel.

Dvoje mladenk je tedaj stopilo prav blizu k njemu in mu s cveticami ovilo železni kavelj. Okoli stoječi so glasno odobraval: »priznanje in slava vam gospod duhovnik«!

Solznih oči so ga dekleta prosila odpuščanja. On pa jih je s sočutjem pogledal in umaknil ovenčano roko pod plašč.

Drugi dan so dnevnikarji prinesli opis izrednega dogodka z imenom duhovnika, bivšega vojnega kurata.

Ob tem sem pomislil na naš domač s cveticami ovenčan maj in junij. Žalostjo se spominjam naših ranjenih soborcev. Mnogo jih je bilo med nami z železnimi udi, še več pa jih je bilo s krogli in granatnimi drobci v telesu. Na primer, Jožef Janez, ki je bil ranjen z dum-dum kroglo, pri kateri se drobci krogle razpršijo po telesu in kosteh ter se občasno približajo površini kože. Včasih jih je kar sam potegnil izpod kože.

Spomnim se domobranca, ki nosil kroglo v sebi vse od leta 1942, katera se je premikala po telesu. Nazadnje se je približala srcu in je na operaciji podlegel.

Na levi Anton ponikvar, zraven glavna sestra.

Nekateri so bili brez roke ali noge, eni so imeli v lobanji s srebrno ploščico, ki je zakrivala prestreljen mesto, Pa še mnogo drugih primerov.

Vsi ti invalidi so bili manj sposobni za delo. Tega so se zavedali in se počutili manj vredne. Zagrenjeni so ostajali nekje v ozadju. V očeh nekaterih ljudi so bili na rob odrinjeni reveži, zato so se izogibali javnosti.

Ce bi mi globlje premislili njihovo silno žrtev, bi jim prinašali rože sočutja, priznanja, pomoči, tolažbe in razvedrila.

Maj bo tu! Vetrinje, Teharje, Kočevski rog, Toško brezno, Hrastnik, Krimška jama in druga grobišča po slovenski zemlji, ki so polna kosti slovenskih fantov.

Bili so ravni kot jelka, veseli kot pomlad, mladi kot majnikov cvet, polni moči in razigrane volje. Zdaj pa od vseh teh ni ne oči ne srca ne ljubezni. Vse je zasuto v večnost. Njihove duše pa se vračajo iz onostranstva, obiskujejo grobišča in obujajo spomine na tiste strahotne dni, ko je vanje tolklo železo in ubijalo njihova mlada življenja.

Kdo ne bi zahrepenel, po tem, da bi utrgal rožni cvet in ga položil na njihov grob namesto poljuba: »Slava vam, slovenski junaki«!

Skloni se mesec maj in natrosi na grobove naših mučencev vse najlepše rože!

Mi, ki se še prebijamo skozi vihar brezboštva in nereda.

Mi, ki ljubimo svoj narod in slovensko domovino nad vse.

Mi sami, uprti na Boga, si kujemo usodo.

Mi se žrtvujemo in borimo naprej.

Mi bodimo poroki, da bodo grobišča naših fantov – mučencev, svetišča!

Odšel je dr. Franc Perko, nadškof v Beogradu in nekdanji profesor na ljubljanski, Teološki fakulteti

Svet, ki danes več vlaga v podaljšanje življenja za vsako ceno kakor pa v lajšanje trpljenja, kar danes poznamo pod učenim izrazom »paliativna medicina«, takih besed, ki jih je izrekel Franc Perko, ni vajen.

Zame pa so prav te besede tiste, ki mi pokojnega duhovnika najbolj približujejo, saj so povsem v skladu s svetopisemskim pogledom na življenje in smrt.

V 84. psalmu beremo: »Da, en dan v tvojih dvorih je boljši kakor tisoč drugih.«

V 7. poglavju Pridigarja pa nam pravi modri Salomon: »Dobro ime je boljše kakor dragoceno olje, dan smrti je boljši kot dan rojstva.«

Tega odnosa do življenja in smrti si nadškof dr. Perko ni prido-

Preizkušeni optimist

bil šele v času zadnje preizkušnje. Od vsega začetka, odkar sem ga poznal, in tega je vsaj že 30 let, je bil glede tega istega mnenja, in prav to ga je delalo tudi tako enkratnega med njegovimi sobrati.

Večkrat je rekel nekaj, kar tisk ob njegovi smrti ni zabeležil: »Tu na zemlji životarimo, tam pri Očetu pa bomo zares živeli.« Sijajna krščanska misel.

Na njem se je v živo uresničil paradoks vere: tisti, ki življenje povsem izroči Bogu, živi v celoti lepše in bolj veselo.

Kdor je pokojnega dr. Perka bližje poznal, se mora zgroziti nad tolikšno moralno in psihološko zablodo, kakor ji je neka oseba zapadla v povezavi z njegovimi jasnimi besedami o povojnih zločinih nekdanjega režima. Zgodba o izmišljenem »revanšizmu«, ki se je spominjamo že od klevetanja Pučnikovega imena, se je žal ponovila tudi ob tako iskreno oproščujočem človeku, dr. Perku.

»Kdor je v Kristusu, ta je tudi v njegovi resnični cerkvi.« Malokdo bi to sveto pisemsko resnico lahko lepše izrazil.

Dr. Perko je imel Kristusa za prijatelja. »Kdor ima Jezusa za prijatelja se mu večnosti ni treba bati«.

Čeprav se skozi življenje ni vozil po široki ravni cesti, je lahko vsak dan vzkliknil s psalmistom:

**Bogoslovci so krsto s pokojnim nadškofom
odnesli iz stolnice**

»To je dan, ki ga je naredil Gospod. Radujmo se in veselimo se ga.«

Kristjan sodbo prepušča Bogu. Kristjana naj ne bi prav nič skrbelo, ali bodo zločinci za svoja dejanja sojeni in kaznovani ali ne.

Jezus pravi v Matejevem evangeliju: »Ne prideš od tam, dokler ne plačaš vsega. Vse do zadnjega novčiča!«

Dr. Perko je to vsekakor upošteval na ravni dejanj, kar beremo v 4. Mojzesovi knjigi: »Moje je maščevanje in povračilo ob času, ko jim klecne noga; zakaj blizu je dan njihove pogube in naglo pridejo usodni dogodki.«

Dr. Perko ni ne v sebi, ne v svoji duši, ne v svojem ravnanju klical k maščevanju, klical je le k pravični ureditvi odprtih stvari slovenske zgodovine!

S hizopom jih pokropi,
z vejico roženkravta in rožmarina,
z blagoslovljeno vodo večnega spomina!

NJIH RANE, KOT ŠKRLAT KRVAVE,
BOLJ KOT ROSA SE BODO SVETILE
NA OSTRIH REZINAH TRAVE,
NA TRNIH NOČNE GOŠČAVE
KJER ŠLA JE NJIH BOSA POT SKOZI BRINJE,
DA VISOKO V NEBO SE VSTOPI
KOT CESTA ZVEZD ZA VEK IZ VEKA –
V BLESKIH RAN ŽAREČI GENIJI
LJUBEZNI DOMOVINE.

Vetrinje!

Tabor brezdomnega človeka!

Sramoten žig v čelo Evropi!

Tenčica črna čez lice Sloveniji!

Nož skozi srce Materinje!

Vetrinje!
Joj!
S hizopom jih pokropi!

S HIZOPOM JIH POKROPI
TE SLOVENSKE BATALJONE!

Jože Dežman, član vladne komisije
za izvajanje zakona o popravi krivic

Kdaj plačilo za resnične žrtve revolucije?

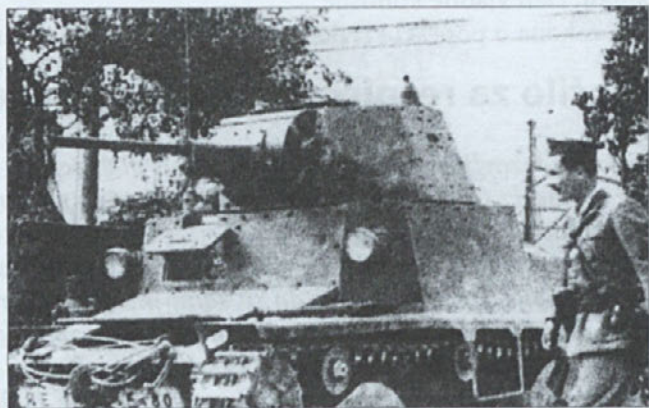
Čeprav smo se državljani Slovenije z ogromno plebiscitno večino odločili za odhod iz titoistično – kardeljanske utopije, pa mnogi še niso ozdraveli od zle okužbe.

Ta obolelost pri g. Kristanu udari na plan v trditvi, da ljudje vlagajo na komisijo prošnje »pod pogojem, da so sami ali njihovi predniki vsaj malo sodelovali z okupatorjem«. Za to zlorabo pojma kolaboracije prof. dr. Dieter Blumeneitz pravi: »Vsebinska odprtost pojma »kolaboracija« je olajšala njegovo politično uporabo za izključitev politično drugače mislečih«.

Zato naj se g. Kristan vpraša: Ali so sodelavci okupatorja otroci, ki

Proti Turjaku (Foto: Mirko Bračić, MNZS)

Italijanski lahki tank carro armato, CA L.6/40, in tanketa carro veloce, CV - 33 (L.3/33), v Ribnici (Foto: Mirko Bračić, MNZS)

jim brez dokazov, brez sojenja ubijejo najbližje, zaplenijo premoženje, preprečijo šolanje in napredovanje; ljudje, ki so zagovarjali drugačno politično prepričanje kot boljševistični proletarci; verniki, ki so bili obsojeni, ker niso pristali na uničenje vere; obsojenci na insceniranih političnih procesih; kmetje, ki jih je UDBA zmlela zaradi upora proti kolektivizaciji ali zaradi neizpolnjenih previsokih obveznih oddaj; ljudje, ki so bili zaprti, ker so iz komunističnega raja skušali pobegniti v gnili kapitalizem; ljudje, ki so bili zaprti zaradi ugovora vesti, podjetniki in drugi premožni ljudje, ki so jih zaprli samo zato, da so jim zaplenili premoženje; ljudje, ki so bili z odločbami poslani na suženjsko delo?

Že vse te kategorije ljudi zajemajo desettisoče preganjanih ljudi.

To niso sodelavci okupatorja, ampak žrtve boljševistične revolucije v Sloveniji.

To realnost boljševističnega terorja skušajo nekateri skriti za besedo o »sodelavcih okupatorja«.

Fante v Grčaricah in Turjaku sta vodila dva edina in poglobitna namena:

- 1. Ob razpadu italijanske vojske je bila zadnja priložnost, da s partizani dosežejo sporazum o nenapadanju.*
- 2. Da dobijo stik z zavezniki.*

V odgovor pa so jih napadli partizani skupaj z Italijani in njihovim težkim orožjem ter jih uničili.

**KDO JE TOREJ
IZDAJALEC IN KOLABORANT?!**

IZSELJENEC

*Začuden gleda svojo rojstno vas.
Obhodil je vse meje in stezice,
poljubil s srcem polja in gorice,
poslušal ptice sred zelenih jas.*

*In srečal je prijatelja – soseda,
znanca davnih, mladih dni.
Z besedo ne ujema se beseda,
nekdanjega sozvočja v srcih ni.*

*Nič več ni to njegova vas domača.
nič več njegovi niso to ljudje –
skrivnosti svoje živo se zave:
čez ocean nazaj se vrača.*

*In vendar, žge v srcu ga bridkost
vzdihuje: kje je srečni dom privida,
ki vabi vanj nevidna lepa Vida?
Nikjer več. To bila je le mladost...*

*Znova v trušču tujega sveta
mu misel v daljno vas hiti
in pesem večnih romarskih želja
bolestno v srcu ranjenem zveni.*

*Zdaj mu odpeva dvoje domovin.
In med obema mu gori življenje,
k obema vabi, kliče hrepenenje,
v obeh je zemlje sin brez korenin.*

*A naj nestalna, trudna misel roma,
živi zdaj onstran in tostran morja.
Bedi spomin ob mladi sliki doma,
kot večna luč svetlika se v dnu srca.*

Pesnik in njegova krščanska duhovna atmosfera

Osnovna kozmična ponižnost je v tem, da človek svet sprejme v njegovi izvirni padlosti, skupaj s tragedijo zgodovine, brez sanjarjenja o nekem raju na zemlji.

Prešeren je sprejemal svet v njegovi nodrešljivosti na zgodovinski ravni. In tako je sprejel slovenstvo, kakršnokoli je že tedaj bilo (Sonetje nesreče), neodrešeno politično, družbeno in kulturno. Sprejel ga je z možato samoumevnostjo, kakor ga je sprejel Slomšek.

Sprejel ga je brez sence iluzije o možnosti ontoloških spremenjav na planetu, brez revolucijskih fatamorgan.

Bil je realist in ga ni opojila niti »pomlad narodov« z revolucijo leta 1848. Njegova »Zdravljica« ni izliv utopije, ampak samo voščilo miru in bratstva narodom. Nič čudnega torej, če je Kardeleva partija bila do njegove racionalnosti rezervirana in bolno ljubosumna na njegov kult. (»Preveč Prešerna«).

Prav tako pa ni čudno, ampak naravno, da se je njegov kozmični realizem ujel s krščanskim. Če ni mogoče reči, da je bil Prešeren cerkveni kristjan, je še manj mogoče pri njem govoriti o kakšnem ateizmu.

Iz »Poeziji« nam govori pesnik, ki mu je krščanstvo

njegova duhovna atmosfera. Z drugo besedo: Človek, ki je kulturno kristjan.

Marsikaj je bilo že zapisano o njegovem odnosu do krščanstva. Vsaj mene se bolj od vsega dotakne to, kar je rekel kranjski kaplan Košir, potem ko je bolnemu pesniku podelil zakrament maziljenja.

Rekel je namreč, da mu je, potem ko mu je med obredom pomazilil eno uho, pesnik z zgibom glave ponudil v maziljenje še drugo. To torej ni bilo pasivno, ampak takorekoč sodelujoče sprejemanje zakramenta. Že iz te podrobnosti bi lahko sklepali, da je Prešeren umrl kot kristjan, tudi če ne bi v njegovi sobi o tem pričalo Sveto pismo, ki je bilo njegovo zadnje branje v življenju.

P. Ceelen

DAR NEBA

*Nekateri ljudje ne vedo,
kako pomembno je, da obstajajo.*

*Nekateri ljudje ne vedo,
kako dobro jih je videti.*

*Nekateri ljudje ne vedo,
koliko tolažbe daje njihov nasmeh.*

*Nekateri ljudje ne vedo,
kako blagodejna je njihova bližina.*

*Nekateri ljudje ne vedo,
kako revnejši bi bili brez njih.*

*Nekateri ljudje ne vedo,
da so dar neba.*

Dobro bi bilo, ko bi jim to povedali.

I.K.

Primerjajmo slovensko tragedijo z judovskim holokavstom.

Nedvomno so Judje v svoji zgodovini zakrivili marsikateri greh proti Nemcem. Vendar vsi grehi Izraela ne dajejo opravičila za holokavst.

Nemci so to razumeli, priznali, se opravičili in plačali.

Pomorjena trupla je mogoče zasuti, pokopati, toda nemogoče je pokopati krivično preteklost. Vedno in vedno se vrača z bolečo zahtevnostjo po razčiščenju.

Če bomo hoteli iti kot narod varno in trdno naprej, se bo treba vrniti na začetek, v leto 1941.

Odločno bo treba pogledati vso resnico o tem, kako se je začelo. **Povrnimo se v čas, ko je bil ves narod proti okupatorju, razen komunistične partije.**

Po 22. juniju 1941 (Hitler napade Stalina) pa je prav ta partija začela s provokacijo okupatorja na eni strani, na drugi pa je mnoge Slovence, posebno verne, označila za izdajalce in jih začela pobijati!

Ali bi bila to morda vsa resnica?

Svetina »Erno«

MAČEK - RIBIČIČ

Bela krajina, kjer je bilo komunistično gnezdo, je bila pred koncem vojne omrežena z oznovskimi agenti. Ozna je imela svoje agente v vseh odborih. Pod nadzorom je bila vsa duhovščina, učiteljstvo in sploh inteligenca, kajti komunisti do teh ljudi niso imeli zaupanja.

Vse funkcije in ves aparat je strogo nadzirala OZNA. Zaupali so samo enemu človeku – vsemogočnemu prostaku MAČKU.

Vzorec te partijske oblasti popolnega nadzora je po koncu vojne KP prenesla v Ljubljano in ga razširila po vsej Sloveniji. To delo pa je bilo v tem, da niso izvajali preiskav, ampak so se ravnali po zapiskih- kartoteki. Po njej so ljudi razvrščali v zapore ali usmrnitev.

To je bila kartoteka »sovražnikov«, ki bi po »osvoboditvi« ovirali vpostavitev komunističnega nasilja v Sloveniji.

Pred koncem vojne je bilo v kartoteki registriranih več kot 17 tisoč »sovražnikov«. Po koncu vojne pa je to število šlo v nove desettisoče registriranih v zapor, v glavnem pa so bili določeni za usmrnitev.

Na podlagi kartotek je Ozna takoj pa prihodu v Trst, Gorico Ljubljano in druga mesta in kraje, takoj izvedla obširne aretacije, ki so trajale več dni, ponoči in podnevi, dokler sezname niso bili

izčrpani.

Ko je Ozna v začetku maja 1945 prišla v Ljubljano, je že imela spisek prvih 17 tisoč ljudi za množično streljanje. Vse te ljudi je kaj hitro izsledila in aretirala. Sledili so množični poboji. Prav tako so bili prenatrpani zapori, posebno sodnijski na Miklošičevi v Ljubljani.

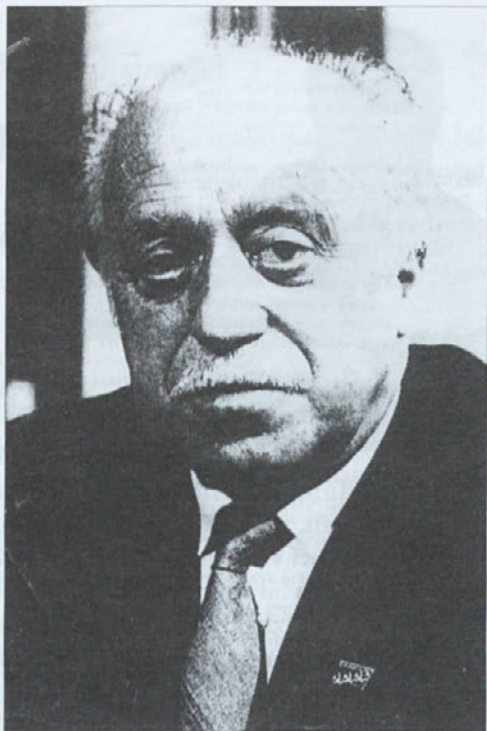
Za Ozno pomembnejše zapornike so takoj prepe-ljali na Poljanski nasip, v tako imenovano prisilni delavnico. To je bil najstrožji zapor z bunkerji. Poleg tega pa je Ozna imeli še druge zapore.

Zgradili so podzemne bunkerje, da je bilo bolj zavarovano in tajno, zato teh zaporov ni moglo delati nobeno zunanje podjetje, temveč Ozna sama. To je delal samo oznovec Apih s svojo tehnično ekipo. Nihče ni smel vedeti, kaj se tam gradi. To so bili najstrožji zapori pod zemljo. Dostop v te zapore so imeli samo tisti kruti komunisti, ki so te uboge ljudi zasliševali z revolverjem, brcami in udarci.

S Poljanskega nasipa je bilo nemogoče ubežati. Zaporniki se med seboj niso nikoli mogli videti, niti tedaj ne, ko so posamezne gnali na zaslišanje. Zapori so bilo vsi pod zemljo, v obupnem stanju.

Zanje je skrbel »vsemogočni proletarec« Maček, pomagal pa mu je njegov zaupnik Ribičič.

Vloga Mitje Ribičiča je bila v času povojne strahovlade v Sloveniji, področje nekontroliranih užitkov, vendar pa se ta zločinec v devetdesetih letih pred preiskovalno komisijo za povojne poboje, ni ničesar spomnil, razen tega, da so ljudi množično pobijali, »ker je grozila navarnost z zahoda,« istega zahoda, ki so ga vedno imeli za velikega

Zločinec Mitja Ribičič

sovražnika, danes pa bi ga radi prikazovali kot njihovega zaveznika.

Ker je bil Maček polpismen in ni bil sposoben napisati niti zapisnika, kaj šele obtožnice, je zato skrbel Ribičič s svojo tajnico, Apihovo ženo. Prav tako je tipkala pri njem tudi moja žena.

Pri Ribičiču so delali sezname ljudi, določene za usmrtitev. Ribičič je bil glavna oseba Ozne za sodišča in likvidacije. Tudi pri sodnih procesih je bil odločilna oseba. Bil je navzoč je tudi pri likvidacijah, pri čemer je še posebno užival, pravi »Erno« v svoji knjigi. »Bil je pri vseh procesih in povsod je imel zadnjo odličilno besedo.« Ribičič je bil stalno na ulici. Tudi v šentviške zapore je odhajal. Ker sem imel v Ozni veliko, dela me ženino pripovedovanje ni posebej zanimalo. Potožila mi je o dolgih seznamih zapornikov in obsojenih na ustrelitev, ki jih morajo pripravljati pod Ribičičevem vodstvom. Na seznamih je opazila tudi veliko število nedolžnih ljudi. Za vse je bil odgovoren Ribičič in s tem za usodo tisočev.

Ribičič je točno vedel, koliko je zaprtih v taboriščih. Dobil je sezname iz Štajerske, iz Šentvida in iz drugih taborišč. Na podlagi njegove izjave, koga je treba likvidirati, je Maček ta spisek potrdil. Sezname so potem poslali Knoju, ki je bil zadolžen za Transporte na morišča.

Ribičič je bil obveščen, da so taborišča z na smrt določenimi prepolna. Ljudi niso pokopavali na pokopališčih, temveč so jih metali v jame, na Štajerskem, Notranjskem, Kočevskem in Primorskem, povsod po Sloveniji.

Ali je kdo sploh lahko močnejše obremenjen krivde, kot so imenovane osebnosti?

Maček je »mirno« umrl. Bojan Polak – Stjenka se je nedavno sprehajal po Ljubljani. Ribičič to počne še danes. Do kdaj -?

TEHARSKI OTROCI (nadaljevanje)

Razen tega »vzgojnega sporočila« in divjanja malih partizanov bi bil izlet dobrodošla sprememba v enoličnem življenju, če se ne bi končal nesrečno.

Medtem, ko smo se mi sprehajali po hribih, je naš voznik marljivo zalival posušeno grlo z brizganci v gostilni, pred katero je parkiral traktor.

Ko smo se vrnili v dolino in sedli na prikolico, se je primajal iz gostilne popolnoma pijan. Hoteli smo mu preprečiti, da bi vozil traktor, on pa ni hotel nikomur prepustiti volana svojega vozila.

Tako se je zgodilo, kar se je moralo zgoditi. Na nekem klancu, polnem ovinkov, je namesto da bi zmanjšal hitrost, pritisnil na plin, pojoč na vse grlo. Natovorjeni prikolici sta odbrzeli hitreje kot traktor in ga potisnili naprej, tako da se je obrnil na cesti počez se prevrgel, nakar se je vanj zaletela prva prikolica, ki se je prevrnila in pokopala pod seboj otroke. Druga je udarila z vso močjo v prvo jo nekaj časa potiskala pred seboj po cesti, dokler se ni naveza pretrgala. Potem je druga prikolica odpeljala in se ustavila ob visokem cestnem robu.

Ranjeni otroci so pričeli vpiti, kar je privabilo okoliške stanovalce. Kmetje so dvignili prevrnjeno prikolico in izvlekli poškodovane otroke. Imeli so polomljena rebra, roke, noge, največ jih je imelo odrgnine, ker jih je prikolica vlekla po cesti. Izpod traktorja so povlekli tudi pijanega voznika traktorja. Njega so na samem kraju pretepli, a se ni vedelo ali kriči zaradi velike količine alkohola ali zaradi bolečin od udarcev.

Traktor in eno prikolico so usposobili za vožnjo. Vanjo so položili poškodovane otroke in voznika in jih odpeljali v bolnico. Ostali, ki smo dobili le manjše poškodbe, smo se po nekajurni zamudi peš vrnili v naš dom v Celju.

Po tej avanturi nismo organizirali nobenega izleta več. Še to bi se manjkalo, da bi potem, ko smo preživeli teharsko taborišče smrti in ves križev pot, izgubili življenje na izletu.

Po tej nesreči so se vrstili številni obiski. Prihajale so civilne in

vojaške osebe. Najprej smo pomislili, da raziskujejo nesrečo in iščejo krivca. Morda je to bil eden od razlogov, toda za pravega smo izvedeli nekaj dni pozneje.

Po pouku in kosilu smo se morali zbrati v dnevni sobi. To se je redko dogajalo, torej je moral obstajati tehten razlog. Tokrat je bilo nekaj posebno pomembnega, Prišla je Gigica. Na dolgo in široko je začela govoriti o vseh fazah našega življenja v domu ter v dolgem loku obšla pravi vzrok zbora. Pohvalila je naš interes za šolo in učenje. Bila je zadovoljna z vezjo, ki se je ustvarila med nami in otroci iz drugih republik. Pripovedovala je o sebi in o svojih najboljših namerah in šele na koncu izpustila mačka iz vreče.

»Naša bodočnost, ne glede na to, za kaj se bomo odločili, ne bo nikoli tako sijajna in perspektivna, kot čaka otroke, ki so bodo odločili za vojaško kariero.

Biti vojak na braniku svobodne domovine, braniti pridobitve revolucije, ni samo atraktivno in donosno, ampak tudi častno in pošteno dejanje.

To naj bi bila naša dolžnost do ljudi, ki nas preživljajo in šolajo, in do mrtvih herojev, ki so svoja življenja položili na oltar domovine. Zato so višji krogi odločili, da se ponudi gojencem tega doma možnost, da se prijavijo v višjo vojaško šolo v Rusiji.

Domovina je to dolžna storiti, saj so tudi gojenci sodelovali v boju za novo ureditev. Po daljšem šolanju in končani oficirski šoli se bodo vrnili v domovino.«

Da je nam posladkala »janičarsko vlogo« je poudarila, da se v Rusijo potuje z letalom.

Najprej so zavriskali mali partizančki. Že v začetku so bili navdušeni nad ponudbo. Njihova bojevniška praksa je bila najboljše priporočilo. V vojni so se rodili, v vojni so živeli, na vojno so mislili in se je spominjali v svoji bolni duši.

Povsem drugače je bilo z nami, Teharčani. Nas je vojna zadela po vojni. Država, v kateri smo živeli, ni bila tista, za katero so umirali naši starši, saj nosi vso krivdo za muke in smrt naših staršev, za naše trpljenje, ponižanje in ves prezir nad nami. Niti najmanjšega razloga nismo imeli, da bi branili to državo, še manj pa, da bi bili na to ponosni.

Nismo vedeli, ali ponudba velja samo za partizančke ali za vse. Ker ni bilo nikogar, ki bi načel to vprašanje, videl pa sem, da to muči tudi ostale Teharčane, sem vprašal:

»Velja ponudba za vse otroke? Veste, kdo smo mi...«?

»Za vse otroke!« me je hitro prestregla upravnica in dodala: »V novi državi smo vsi enaki in enakopravni. Nihče nima privilegijev. En dan imate časa, da o tem razmislite. Kdor se bo odločil za vojaško šolo, se lahko vpiše v moji pisarni.«

»Se lahko tudi jaz?« se je oglasil Rudi.

»Žal si edini v domu, ki nima pogojev za vojaško akademijo. Toda ne bodi žalosten! Zate bomo našli primeren poklic in nove prijatelje.«

Potem nam je Gigica pojasnjevala, kako lepa je bratska dežela Rusija, katere Rdeča armada se je z ramo ob rami borila z jugoslovansko armado, da sta skupaj premagala fašiste.

O zaveznikih – Američanih, Francozih in nesrečnih Angležih ni bilo niti besede.

Povedala je še za nameček, da se lahko v Rdeči armadi naučimo marsikaj, tudi zato nas tja pošiljajo. S tem se je končal ta informativni sestanek.

Pustila nas je, da smo o vsem razmišljali in ob tem se bomo borili s svojo vestjo.

Kako naj služim sovražniku, ki mi je uničil dom in ubil starše? Kako naj služim tem, ki nenehno lažejo in se borijo proti Bogu in veri?

Ko bi mi ponudili odhod Ameriko, bi do stropa poskočil od veselja in niti za trenutek ne bi pomišljal. Amerika! Poznali smo jo po paketih Unre. Tu bi ne bilo potrebno nikako prijateljsko prepričevanje. Toda Rusija?

Kaj vem o Rusiji? Poznal sem eno rusko bajko in sedaj se učim v šoli ruščino. »Njet!« In še učiteljica je tako ohola, nerazumljiva in stroga.

Po drugi strani pa sem si vedno želel postati vojak, oficir kot oče. To željo so mi vzeli po tragičnih dogodkih v Teharjah, vendar ne popolnoma.

A končno, kaj potem, če se bom učil vojaških veščin pri sovražni-

ku? Saj ni nujno, da bi mu služil. Kdo ve, čez koliko let se bom vrnil v domovino, važno je, da ne bom pozabil tega, kar sem doživel!

Morda bom dober vojak, oficir s svojo četo. Morda se bom skupaj z vojsko vrnil v Celje in poiskal morilce mojih dragih staršev. Ta ideja mi je šla po glavi. Sanjaril sem naprej in užival v vlogi maščevalca.

Pogovarjali smo se med seboj. Mi, Teharčani, zase, partizančki zase. Nekateri so soglašali z mojim mišljenjem. Bilo pa jih je tudi nekaj, ki so dvomili o smislu potovanju v Rusijo.

»Nikoli več ne bomo videli svoje domovine,« so nas opozarjali. »Zakaj nas ne sprejmejo v vojaške šole v Sloveniji? Ker se nas želijo znebiti?«

Tako smo se odločali o tem, kdo bo pametnejši in odložili končno odločitev za naslednji dan. Naslednji dan smo šli skoraj vsi v Gigično pisarno in podpisali prijavnico za vojaško akademijo v Rusiji.

Po vpisu sem se počutil žalostnega in osramočenega. Bilo mi je, kot da sem prodal dušo vragu in izdal mrtve starše in vse domobranske vojake iz Teharij, ki so noč za nočjo izginjali s taboriščnega dvorišča.

Spomnil sem se poslednjega srečanja z očetom, spomnil sem se mame in njenega poslednjega koščka hrane, ki mi ga je podarila, njene obraza za umazanim oknom barake. Spomnil sem se križevega pota in pekla - »vzgojnega« doma nad Savinjo. Stokrat mi je bilo žal, ker sem se tako odločil. Večkrat sem se napotil k upravnici, da bi me zbrisala iz seznama, toda vsakokrat sem se ustavil pred vrati in se vrnil v prepričanju, da tega ne počnem zaradi sebe, temveč zaradi staršev. Za njih se žrtvujem! To mi je umirilo vest.

Rečeno nam je bilo, da bomo leteli v Rusijo, čim bo prispelo letalo. To se lahko zgodi pred koncem šolskega leta, morda tudi med šolskimi počitnicami. Za naše potovanje je bilo vse pripravljeno. Čakali smo torej le še letalo.

Naslednje dneve smo živeli v dvojni mrzlici. Bližal se je konec šolskega leta, zato smo se morali veliko učiti. Po drugi strani pa smo v strahu pričakovali nove dogodke, dolgo potovanje v novo nepoznano deželo. Ne vem, kaj nas je bolj razburjalo.

Zame je vrhunec dogodkov šele sledil. Začelo se je s tem, da sem moral v pisarno k upravnici. Nič posebnega. Včasih nas je poklicala,

da bi nas oštela zaradi kakega prestopka ali da bi slišala naše želje in pritožbe. Mislil sem, da bo tudi tokrat tako.

Že ko sem vstopil v sobo in videl njen mračni obraz, sem vedel, da ne more biti nič dobrega. Tako je tudi bilo. S strogim glasom me kratko vprašala:

»Kdo si in odkod«?

Osupnil sem in se prestrašil vprašanja. Kaj je sedaj to? Menil sem, da preverja podatke zaradi potovanja v Rusijo. Morda bi rada ugotovila, kaj nameravam? Vsedel sem se na stol in molčal.

»Kdo si ti«? je ponovila vprašanje.

Nisem vedel, kaj hoče od mene. Vedela je, da sem prišel iz Teharij, še pred tem iz Ljubljane, pa da so starše umorili v Teharjah. Te podatke so imeli o nas, ko smo prišli v tisti zloglasni dom, kamor so nas privlekli, potem, ko so nas odtrgali staršem.

Zato sem, ker nisem vedel, ali misli na to, pričel jecljati:

»Saj veste, kdo sem in od kod sem. Pripeljali so me iz Teharij. Starši so ostali tam. Oni so mrtvi...«!

»To ni res«!, me je strogo prekinila Gigica.

»Ti prihajaš iz Teharij, toda tvoji starši niso mrtvi«!

Kot, da bi me zadela strela. »Starši niso mrtvi«? Od sreče bi bil najraje kriknil in skočil v zrak, objel Gigico, stekel iz sobe in vsem naznanil veselo vest: Moji starši so živi, živi, živi«!!!

Ko je videla, da se v meni nekaj dogaja, je preprečila prebujanje občutka s kratko ugotovitvijo:

»Ti nisi ta, za katerega se izdajaš. Ti nisi Slovenec«, je dodala nekoliko bolj tiho. »če je verjeti temu pismu, ki sem ga šele sedaj opazila na mizi«.

Zame je bila to hladna prha. Od nenadnega veselja sem padel v šok zaradi dejstva, na katerega sem že pozabil ali sem vsaj mislil, da je utonilo v pozabo. Še enkrat me je dohitela preteklost.

»Tvoji starši živijo v Zagrebu, ali ne«? me je sedaj bolj milo spraševala upravnica.

Govorila je resnico, v kolikor je imela najbolj sveže podatke.

Nikoli nisem niti za trenutek v zadnjih sedmih letih razmišljal o svojih fizičnih starših. Že zdavnaj sem pozabil, da sem bil rojem v

Zagrebu, da so moji starši Hrvatje in da so me v prvem letu življenja teta Hrvatica in stric Slovenec posvojili. Od leta 1939 je bil prekinjen vsak stik z nekdanjimi starši v Zagrebu, ki sem jih poznal samo po fotografijah in po nekaj obiskih Zagreba.

Vojna vihra je prekinila še te ohlapne vezi, od katerih je ostalo le pomanjkljivo znanje hrvaškega jezika, ki sem se ga naučil v času bivanja v Karlovcu, kjer je moj stric služil jugoslovansko kraljevo vojsko.

Posvojitvev je bila opravljena brez uradnih potrdil, enostavno sporazumno znotraj družine. Popravljen je bila socialna življenjska krivica. Eni so imeli otroke, vendar so bili revni, medtem ko so bili drugi premožnejši, brez otrok. Nihče si zaradi tega ni delal problemov. Vsi so bili zadovoljni in srečni, tudi jaz. Sedaj pa je razkrila resnico, ta partizanka.

Ali so moji starši še živi in ali še vedno živijo v Zagrebu, tega nisem vedel že celih sedem let. Od kot ima upravnica ta podatek?

Priznati ali ne svoje poreklo? Tehtal sem slabe in dobre strani ene in druge identitete. Slovenec ali Hrvat?

Nisem imel toliko časa, da bi razmišljal, čeprav sem se nahajal v resnično tragičnih življenjskih okoliščinah. Odločil sem se za resnico. To je najboljša pot, po kateri naj človek stopa skozi življenje, čeprav ni vedno lahka. Na vprašanje upravnice sem odgovoril pritrdilno.

Nastal je molk. Niti ona niti jaz nisva vedela, kaj naj še rečeva drug drugemu.

Položaj se je temeljito spremenil Sedaj nisem bil več sirota brez staršev. Vendar sem bil očividec krvavih dogodkov in zločinov, za katere javnost ne sme izvedeti.

Kaj je bilo komu mar, kaj si in kdo si? Veljalo je pravilo:«Kdor ni z nami je proti nam«! Kaj so takrat počeli z nasprotniki komunizma ni treba posebej poudarjati.

»Pismo je pisal tvoj oče«, je Gigica spregovorila čez čas. »Vprašuje po tebi. Piše, da je v Ljubljani izvedel, da si morda tukaj.« Prišlo mi je na misel, da so morda dali informacije moji nekdanji sosedje. Gigica je molčala in me vprašujoče gledala. V meni so se mešali občutki. Nisem vedel ali naj jočem ali se veselim. Do pravih staršev nisem nikoli gojil posebnih čustev. Morda zato, ker so me dali v posvojitvev, da bodo

zadovoljni tisti, ki niso imeli otrok. Kaj pa jaz? Enako je menila tudi upravnica. Pretehtala je možnosti in posledice nove identitete. Opazila je, da nisem navdušen nad odkritjem, da so moji fizični starši živi in da me iščejo. Čakala je, da se sam odločim, čeprav bi lahko ona mojo odločitev spremenila. Vprašala me je:

»Kaj naj odgovorim očetu? Si živ ali ne? Sam se odloči! Rusija ali Zagreb?

Po kratkem premisleku sem se odločil za novo identiteto. Brez veselja in kakršnihkoli čustev, sem rekel samo eno besedo:

»Zagreb«!

(Nadaljevanje sledi)

Kdo je bila partizanka »Črna vdova«, ki je pretepalala in morila teharske otroke?

Strupeni pajek – »Črna vdova, ki je pomorila teharske dojenčke, »da ne bo sitnosti z njimi.« Ostalim otrokom pa je bila kruta mačeha ter jih kaznovala, kakor in kadar se ji je zahotelo: spuščala jih je v globok silos za nekaj dni, brez vode in hrane ali zapirala v prazno, zadimljeno kamro za sušenje mesa.

V zapisu o skupini otrok, ki so jih pripeljali s starim avtobusom iz taborišča Teharje do podnožja hriba, na katerem se je raztezalo posestvo Petriček, je enajstletni otrok Ivan Ott opisal kruto ravnanje partizanke poveljnice, imenovane Črna vdova, v taborišču teh otrok.

»Poslušajte, vi pankrti,« je ob prvem srečanju naslovila dojenčke, deklice in dečke, med katerimi večina še ni hodila v šolo. S skrivenčeni mi usti se je cinično smejala,« v njenih očeh je bilo okruten prezir.

»Najbolj so mi v oči padli njeni oficirski škornji, s katerimi je neprestano cepetala na istem mestu,« je zapisal Ivan, ki je pozneje spoznal ne le njen kratki usnjeni bič, s katerim je do krvi bičala otroke in prostaško klela nad njimi, temveč tudi njeno brezmejno krutost.

Otroke je nazivala domobranski pankrti, ki bi po njenem morali

končati tam kjer so končali njihovi starši.

Bilo je nevzdržno zato so trije otroci poskusili zbežati. Ko so jih partizani ulovili, je odločila, da bo nad njimi izživela vse svoje strasti. Najprej jih je do krvi pretepla z bičem, potem pa so partizani oba fanta odvedli v klet, od koder je bilo slišati strašno kričanje na pomoč. Partizanu, ki je stal pri »vdovi« je ukazala, da je dal deklico preko kolena in jo začel s pasom po nagem telesu neusmiljeno, do krvi pretepati.

Pozneje so vpričo vseh otrok, ki so bili za ta pobeg kaznovani, da so morali od zgodnjega jutra do popoldanske vročine stati mirno na dvorišču, pripeljali iz

kleti povsem pretepena fanta. Vsem trem so zvezali roke z vrvjo na hrbtu.

»Naprej marš!« je zakričala Črna vdova!

»Odšli so in nikoli več jih nismo videli«, pravi Ott

Na priloženi sliki so mnogi prepoznali Črno vdovo v Celjanki CVETI KUZMIN. (Na sliki stoji skrajno desno)

OBJAVA

Na kočevskem procesu, oktobra 1943, je pokojni žandarmerijski poročnik Marjan Strniša, rojen v Šentpetru pri Zidanem mostu, podpisal pred partizanskim sodiščem sledečo izjavo:

»Podpisani javno obžalujem svojo zмотo in delovanje proti OF in KPJ, ki je edina prava fronta narodne volje, zastopana od ljudskih mas.

Priznam svojo krivdo navedeno v obtožnici in prosim milostne sodbe.«

Kočevje, 27. septembra 1943. Podpis:

Gornja izjava je bila razmnožena, nato pa so jo iz propagandnih ciljev raztrosili po Sloveniji, predvsem pa med ujetniki v Kočevju.

Pokojni Strniša je pod prisego rotil sojetnika A.S. naj pojasni zakaj je dal gornjo izjavo in naj za vsako ceno pomaga, da bo slovenskemu narodu in vsem borcem znano, zakaj in pod kakšnimi pogoji je podpisal to izjavo.

Pokojni je pod prisego izjavil, da so ga v zaporu mučili vse dni in mu dajali častno obljubo, da ne bodo ustrelili nobenega jetnika, samo če bo podpisal diktirano izjavo!

»Da rešim soborce gotove smrti, sem podpisal izjavo!«, Tako je rotil pokojni in naročal soborcu - sojetniku

»Ti mi bodi porok in pojasni narodu in svetu resnico; povej, da sem živel in umrl kot idealist, operi me pred narodom in svetom madeža, s katerim sem hotel REŠITI soborce.«

12. oktobra, dan pred usmrtitvijo, je Strniša pisal svoji zaročenki:

»Draga, to pismo pišem par ur pred odhodom v večnost. Pred satansko zapeljivim svetom bom ubit kot izdajalec. Pod SILO RAZMER IN V UPANJU, DA NIHČE NE BO USMRČEN, SEM MORAL PODPISATI IZJAVO, a vedi, da Te ljubim kot ideal svoje mladosti. Ne sramuj se priznati, da si me ljubila, bodi ponosna in zvesta svoji obljubi, kot jaz tebi onkraj groba. Prilagam Tvoj drag spomin, križec na verižici z račko. – Tvoj Marjan.«

Gornje pismo so po nemški ofenzivi prinesli v Ljubljano.

SPOMINI

V kuhinji se je posvetilo, zatem se je obrnil ključ v vratih, ki so se previdno odprla. Sprejela me je gospodinja, ki me je sicer spoznala po glasu, vendar me je sumljivo ogledovala.

Zatrjeval sem ji, da sem pravi, četudi se ji zdim spremenjen, kajti gnali so me že na morišče. Nisem čutil posebne lakote, vendar mi je jed teknila, kar mi je postregla žena.

Dovolila mi je, da lahko ostanem pri hiši, da se nekoliko opomorem, čeprav spravljam s tem domačijo v nevarnost. Kajti partizani so stalno preiskovali po hišah nasprotnikov.

Zavlekel sem se na hlev. Čez čas je prišla k meni; hotela je vedeti, kako da so me dobili partizani. Povedal sem ji zgodbo o prevari. Velikih oči je zrla vame in zmajevala z glavo. Prosil sem jo, da bi šla naslednje jutro k nekaterim našim družinam, ki so imele svojce, begunce na Koroškem, da bi kdo od njih odšel v Vetrinje s sporočilom o naši usodi. Res je ženska odšla že zgodaj, pa se nihče od svojcev ni upal podati na pot.

Še mrak je bil, tisto jutro sv. Rešnjega Telesa, ko sem se prebudil. Tupal sem okoli sebe, pa se mi je zdelo, da sanjam o svobodi in o dišečem senu. Skozi deske je dihala sveže jutro. Murni so cvrčali v travi in nekje za Soro je žvižgal kos. Poizkušal sem razvrstiti dogodke preteklih dni, posebno zadnjega, pa so bili težki kakor oblak, ki je visel tam zunaj nad svežim jutrom.

Kam sedaj? Saj ni nikogar več, ki bi šel s teboj. Tako prazno se mi je tisti hip zdelo življenje. Najraje bi zaspal, da bi se več ne zbudil.

Ko sem se hotel premakniti, me je zbolelo po vsem telesu. Raztepeno telo in rane so mi nabrekle. Spodaj na dvorišču sem začul trde korake in neznane glasove. Ko sem poškilil skozi špranjo sem opazil tuje, mrke obraze.

Zadržal sem dih in čakal. Tisoč misli je udarilo vame in vroče mi je postalo. – Sem v pasti -?

Me je ženska javila Ozni -? Čutil sem vsako mišico in zdelo se mi je, da je čas obstal. Vendar pa nihče ni šel proti hlevu, le v hiši so imeli opravka.

»Samo do noči mi še prizanesi o, Bog, potem bom udaril ven iz te negotovosti.«

Čez dan sem bil nemiren. Živci so bili napeti kot struna.

Z nočjo, ko se je umirilo dvorišče, je prišla gospodinja z jerbasmom, kot da gre v hlev k živini. Prinesla mi je večerjo. Povedala mi je, da so taki »gostje« na dnevnem redu.

Nova oblast je prihajala z pozivi k dajatvam ob grožnjah in preiskavah. Obrnili so že vso hišo, pa jim še vedno ni dovolj.

Povedala je tudi, da je bila pri Telovski procesiji v mestu, da je bilo sila malo ljudi in da so se partizani z vozom peljali za procesijo, vriskali in peli partzanske pesmi ob spremljavi harmonike.

Po večerji sem se ji zahvalil za vse dobre in zapustil hišo. Previdno sem šel po robu vasi in opazoval mlaje postavljene za sprejem »osvoboditeljev«. Taval sem po gozdu nad vasjo in se preizkušal ali sem še sposoben, da ubežim če bo treba.

Zagledal sem hišo kraj vasi in mikalo me je, da bi vstopil. Nerad nadlegujem ljudi in jih spravljam v strah. Vendar me je premagalo. Zavil sem k hiši in stopil v vežo, kjer so bila domača dekleta. Zelo so se me ustrašile in mi svetovale da naj odidem, posebno še, ker pri njih še ni bilo preiskave. Starejša od njih mi je svetovala, da naj grem v hišo, ki jo bodo pokazale. Verjel sem v njihovo iskrenost in pritrtil.

Odšle so v vas, jaz pa sem stopil v hlev in tam počakal.

(Nadaljevanje sledi)

Dr. Ljubo Sirc

REVOLUCIONARNO UBIJANJE

Gorge Orwell je napisal knjigo »Hamage to Catalonia« (Počastitev Kataloniji) o španski državljanski vojni. Opisuje kako so v Barceloni komunisti streljali ne na fašiste, ampak na anarhiste, ki so se bojevali na republikanski strani, ker so bili v napotje Stalinu.

Vemo, da so se jugoslovanski komunisti zavzeto udeleževali stali-

nističnih posegov v Španiji in da je Tito menda celo iz Pariza urejal prihajanje komunistov na špansko ozemlje.

Povezani s hudičem

Brž ko je bilo spopada med komunisti in fašisti na Pirenejskom polotoku konec se je veliki antifašist Stalin, povezal z nacistom Hitlerjem v posebnem paktu, ki je omogočil nacistom napad na Pojsko.

Oba velika voditelja sta z navdušenjem pobijala Poljake in jih pošiljala v taborišča. Prijateljstvo je bilo tolikšno, da je Stalin celo svoje lastne privržence, nemške komuniste, poslal Hitlerju v obdelavo. Dal je pobiti tudi 20.000 poljskih oficirjev v Katynu, pa ne zaradi njihovega sodelovanja z okupatorjem. Zato ker so se borili proti okupatorju Nemcu!

Vodja francoskih komunistov, Maurice Thores, je dezertiral iz

Mirko Bračić - Bradač komandant 14. divizije NOV in POJ ob kapitulaciji Italije s komandantom 52. polka divizije Cacciatori delle Alpi v Ribnici s polkovnikom Umbertom Scalcinom. Prvi z leve stoji politični komisar Jože Brilej - Bolko. (Foto: Mirko Bračić, MNZS)

francoske vojske, da se mu ne bi bilo treba bojevati proti Stalinovim fašističnim prijateljem. Tako malo mar mu je bilo boja proti fašistom, da je vrgel v svet parole »Pour qui? Pour qui«? (Zakaj?) Za kaj naj gredo Francozi v boj proti Hitlerju?

Ta igra se je odigravala tudi pri nas v Sloveniji. Komunistični študentje so dan za dnem manifestirali za mir pred univerzo in žvižgali, kadar se je prikazala kakšna na novo mobilizirana jugoslovanska vojaška enota.

Namesto navdušenja za obrambo proti Hitlerju smo dobili protimperialistično fronto. Ko so nas Nemci okupirali, je Sovjetska zveza pretrgala stike s poraženo Jugoslavijo.

Nemški napad na SZ je vse spremenil

Junija 1941 se je nenadoma vse postavilo na glavo. Hitler ni napadel Britanije, kakor je računal Stalin, ko mu je pomagal zasesti vso celinsko Evropo, ampak se je z vso ihto obrnil proti Rusiji. Medtem ko prej ni bilo nikoli dovolj mirovne propagande, je odslej zagospodarila brezkončna bojevitost.

»Vsi v boj! Žrtve morajo biti!«! Kako brezobzirna so postala komunistična stališča, kaže izjava dr. Kržišnika, sodnika iz Celja, »da je vseeno če padejo vsi Slovenci, bomo pač naselili Kitajce, da bodo le komunisti«.

Zadnje besede tudi kažejo, da ni res, da bi komunisti hoteli, da »gredo vsi v boj«. ***Že zgodaj jeseni so prepovedali, da bi se ob njih bojevali tisti, ki se ne bi podredili njihovi komandi. Nobenega pameznega razloga ni bilo, da bi se smeli bojevati samo tisti, ki bi sprejeli komunistično poveljstvo.***

Upor je začel Mihajlovič že maja 1941 ***Komunisti pa so zahtevali, da je ves upor pod firmo OF. Vsi drugi so izdajalci in zaslužijo smrt.***

Komunisti so hoteli monopol nad vsemi: Vodstvo v vojni in politična ureditev naj bi bila v njihovih rokah kajti le oni vedo, kako osrečiti svet.

Šlo je za bedasto vero, da bo odprava zasebne lastnine peljala v nesluteno blaginjo. ***Vse govorjenje o narodni svobodi je bila le taktika, šlo jim je le za oblast.***

Zlagana »pravljica« o osvoboditvi

Kako zlagano je bilo vse, se kaže že v tem, da drugim organizacijam boja proti Nemcem niso dovolili, kakor da osvoboditev ne bi zahtevala vsesplošnega odpora. Celo to so si dovoljevali, da so morili tiste, ki so se borili proti Nemcem mimo OF, ali tiste, ki so se jim hoteli samostojno pridružiti, pa se jim niso zdeli dovolj zanesljivi.

Nekatere prostovoljce so komunisti pobili že, ko so prišli k partizanom.

Znan je primer, ko je Mitja Ribičič na Pohorju, kot politični komisar sredi vojne zapovedal pobiti na najbolj krut način kakih dvajset partizanov, ker so bili osumljeni, da so »plavi« To je bil znani »Pohorski bataljon«, ki ga sedaj partizani slavijo, kot žrtve Nemcev.

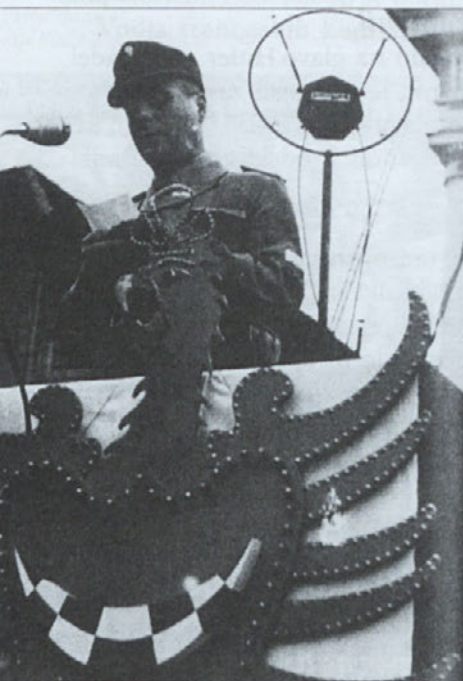
Komunisti so ves čas nestrpno čakali, da bo konec pretvarjanja o narodno osvobodilni vojni in da se bo začela »razredna vojna«, ko bodo smeli na veliko pobijati domače ljudi – »narodne sovražnike«.

Slovenija v precepu

Pri napadu na »narodne sovražnike« je nastala zmeda. Večini slovenskih fantov, ni mogel nihče očitati pomanjkanje slovenske zavesti. Toda komunisti so jih dobili v precep.

Če ne bodo storili ničesar, jih bodo komunisti mirno pobijali naprej, če sprejmejo okupatorjevo orožje, bodo ožigosani kot kolaboracionisti.

Rešitev bi bila samo, če bi se vrgli v boj proti okupatorju in obenem proti komunistom.

Polkovnik Anton Kokalj, poveljnik SNVZ, med govorom pred uršulinsko cerkvijo v Ljubljani (MNZS)

(To je storila Nacionalna ilegala, ki pa v tej gigantski borbi dveh sovražnikov, ni dobila dovolj pomoči zaradi »slepote« desnih politikov).

Titovo paktiranje z Nemci

Komunisti niso imeli niti najmanjšega pomisleka sodelovati z okupatorjem, kadar jim je tako kazalo.

Stalinov pakt s Hitlerjem in navdušenje naših komunistov za ta pakt in za mir seveda ni bilo nič drugega kot **kolaboracija**, toda za komuniste je bilo to v redu, saj je bilo naperjeno proti imperialistom Angležem in Amerikancem, njihovim kasnejšim zaveznikom.

Tita kolaboracija ni niti najmanj motila. Poslal je Velebita, Djilasa in Kočo Popovića na pogovore z Nemci v Zagreb, da bi jih pridobil za pokončanje Mihajlovića, obenem je pa računal, da bi bili nacisti dobri pomagači, če bo treba proti koncu vojne preprečiti zavezniško izkrcaje v Dalmaciji ali Istri.

Za komuniste je bilo posebno primerno, če se je dalo razredno vojno pomešati s kolaboracijo. Še večji uspeh pa je če razredne sovražnike pobijejo sami fašisti ali nacisti.

Tako se je tedaj sovjetska vojska ustavila pred Varšavo in dala Nemcem čas, da so pobili poljske borce za svobodo.

10. četa primorskih domobrancev v Št. Petru na Krasu, danes Pivka.

Nekaj časa ji je poveljeval poročnik Milan Langus. (Zasebni arhiv)

Poljaki, ki so se bojevali na zavezniški strani v Italiji in na zahodni fronti, so bili za komuniste »razredni sovražniki«, zato se po vojni niso smeli vrniti na Poljsko.

Prav tako se niso smeli vrniti češki piloti, ki so sodelovali v obrambi Velike Britanije pred Hitlerjem.

V Franciji so komunisti pobijali vsevprek, dokler jih de Gaulle ni ukazal razorožiti,

Nazadnje so se komunisti lotili zahodnih zaveznikov. Leta 1946 so sestrelili dvoje ameriških letal nad Slovenijo. To se je zgodilo pred izbruhom Stalinove jeze na Tita. Tedaj je veljal prost lov na staliniste in njihova obdelava na Golem otoku.

Pravilo: Umor je za komuniste edino in prvovrstno sredstvo za reševanje vseh problemov.

Komunizem v času fašistične in nacistične okupacije Slovenije ni našel drugega sovražnika kakor veren slovenski narod.

Korošec

ZADNJI DOMOBRANSKI JURIŠ

Sedemnajstega junija, ne vem, kako sem se tega spomnil, sem dopolnil 21 let - v Teharjah. Spomnil sem se z mislijo na prostost, na svoje dekle v civilni baraki, in postajal sem vse bolj nemiren. Morila me je skrb za dekle, za brata, za negotovo usodo. Očital sem si, kako da nisem pomislil še v taborišču na vetrinjskem polju, ob »alarmantnih govoricah,« da niso le morda resnične. Poleg tega pa sem bil še ranjenec in bi laže ostal še v Vetrinju..!

»Kje, kdaj in kako se bo to končalo«?

Do sedaj tako nikoli še nisem razmišljal.

Ko sem se pomiril, sem odločno sklenil, da štiriindvajsetega tega meseca, za svoj god, ne bom več v tem peklu – naj pride karkoli!

Ali bom prost v naših svobodnih gozdovih, ali pa me bodo ujeli in bom končal v mukah. To mi je bila sveta prisega!

Bratu sem povedal o svojem odločnem sklepu.. Povedal sem tudi kuratu Poldi Tonetu, Šviglju, nadporočniku Pavliču, bratoma Mehle, Grmeku. Dejal sem jim, naj obvestijo še druge, vendar strogo zaupno in neopazno.

Na pogovor so prišli še Opeka, Zdešar in Debevec.

Sedeli smo na zgrebenem kamenju, v nepravilni vrsti. Kdor je govoril, je moral gledati predse, drugi pa smo tiho prenašali njegove besede. Bili smo namreč na ogled vsem

Razdelili smo se v dve skupini: ena udari ob vhodu, druga v skrajnem kotu.

Določili smo noč Sv. Alojzija (21. 6.), ko se bo luna dotaknila teharskih borštov.

Z divjim jurišem zmedemo in onemogočimo straže ter udarimo mimo njih in reflektorjev čez bodečo žico.

»Udarimo«!?! Toda kaj če te zgrabijo na bodeči žici? Kako jo bomo preskočili preko dva metra v višino in dva v širino? Ta misel je bila zlohotna, ker jo je šepetal hudobni duh in nam jemal pogum.

Ko je pod večer stražar poveljeval »Lezi«!, smo se naša skupina: Pavlič Rado, brata Mehle, Grmek, moj brat Niko in jaz vlegli prav blizu stražarja. Ko bo zadremal na pripravljenem stolu, ga napademo, vzamemo orožje in »udarimo« preko žice.

»Odbi, odbi!« je stražar kričal nad nas, da se pomaknemo nazaj. Vstali smo in se vlegli nekaj metrov bolj v notranjost. Razmišljal sem; ali ni že to sumljivo. Kako da smo se druge dni vlegli čim dalje od stražarja? »Bog, ti poskrbi« sem preložil skrb nanj.

Kmalu se je pojavila še druga ovira. Ponavadi se je ponoči stražar vsedel na pripravljeni stol ob vhodu na dvorišče, nekaj časa opazoval, nato pa začel podremavati. To pot je korakal od našega vhoda do stražarja pri civilni baraki, se z njim nekaj časa zadržal in se spet vrnil.

To je bila razdalja nekako 20 metrov. Težko bo vstati, preteči to razdaljo, kjer bosta merila na nas dva stražarja!

Če čez čas naš stražar ne bo ostal na svojem mestu in se vsedel - ?

Bil sem nemiren in sem začel moliti k sv. Antonu, ki je imel tisti dan svoj god.

Bilo je že pozno in luna se je nagibala nad smreke.

Stražar pa se je še vedno tam v temi pogovarjal s svojim »tovarišem«.

»Preteči vso pot do dveh budnih stražarjev, to bo naš samomor,« sem mrzlično razmišljal.

Šepnil sem bratu, ki je bil poleg mene, da bi se previdno v temi preplazil med spečimi do drugega kota in bi jih zadržal, dokler ne pridemo. Tu je položaj nemogoč.

Brez besede se je premaknil in se počasi zvijal proti kotu. Napeto sem opazoval stražarja. Vse je bilo mirno. Previdno sem šepetal še drugim.

Potem smo se mi, drug za drugim, v senci barak plazili med spečimi.

»Kam greš?« se je zdramil prebujeni ko sem se ga dotaknil.

»Jurišali bomo! Pojdi z nami!«

»Ali si neumen? Kako?«

»Bog bo poskrbel«, in sem se plazil naprej...

»Dobro da ste prišli«, mi je šepnil Švigelj Tone, ki je nameraval z drugimi preplezati mrežo, ki je ločila naše dvorišče od ostalih.

»Zadeva se bo zavlekla, ker smo našli pilo. Namesto, da bi plezali po mreži, bomo jo bomo prepilili.«

Debec je že pilil, počasi, nalahno, ker je vladala mrtva tišina v tej temi tihih borštov.

»Ziiink,« je nalahno zajokala žica in dremajoči stražar pred bunkerjem kjer so viseli naši oficirji, je dvignil glavo. Sumljivo se je oziral okoli, mi smo zadržali dih in okameneli.

»Morda je sanjal« in se spet naslonil na vrata in sklonil glavo. Šele zdaj smo se oddihnili.

Ena za drugo se je odpirala žica. Debec je trpel v potu svojega obraza. Mi pa smo čakali odrešenja, vsi prilepljeni na zemljo..

Končno! Odrprtina je bila velika za kolo samokolnice. Brez čakanja smo se drug za drugim previdno splazili skozi v senci barake. Pred nami je bil stražar ob glavni pregradi. Ob tej pozni uri je tudi njega premagal spanec, naslanjal se je na vogal jedilnice.

Previdno smo se razvrstili z kamenjem v roki.

»Zdej«! je udarilo povelje in zaorilo v gromki ponavljajoči se »juriš, hura, juriiiš«!

V hipu smo bili pri stražarju, ki je v zmedi iskal petelince na brzostrelki, Predno pa je ustrelil, smo ga pobili na tla in skušali preskočiti pregrado.

Bila je previsoka, zato sem se pognal pod njo. Morda je bilo le desetinka sekunde, ko so me je grabile bodice. Nad mano je nekaj švisnilo. Skočil sem in zagledal ob meni prislonjeno lestvo. V dveh prijemih sem bil na vrhu. Kroglja me je zadela v desno stopalo, odskočil sem, padel, se pobral in drvel v temo.

Pred menoj je nekdo tekel. V temi gozda nisem razložil, ali je naš ali partizan - bil je kurat Tone Polda. Stegnil je proti meni roko in tekla sva kot otroka po gozdu, čez progo, pregledala cesto in skočila v grmovje pred reko Voglajno. Kurat je imel resne pomisleke, da bi šla preko vode, ker ni bil siguren s plavanjem. Da sem se prepričal o globini Voglajne, sem v grmovju odlomil dolgo palico in šel v vodo, postavljajoč palico pred menoj. Reka ni segala nikjer čez glavo. Korajžno se je kurat pognal v vodo. Prebrodila jo sva srečno in kolikor se je dalo hitro, da ne bi po cesti kdo prišel ali se celo pojavili zasledovalci. Med grmovjem sva prešla v gozd in se ustavila pri razvalinah Celjskega gradu.

Oddahnila sva se in gledala drug v drugega: Saj ni res - -

Zahvalila sva se Bogu za rešitev in molila za domobrance, ki so ostali v krvavem ograjencu.

V glavi pa so se mi oglašali dvomi: »Kako mogoče, da preje nisem videl prislonjene lestve«?

Kako je mogoče, da so imeli pilo, ko nisi smel obdržati niti svetinjce?»

Nebo se je pooblačilo. Temni oblaki so se kopičili nad nama. Od nekje je za zamolklo zagrmelo.

»Daj Bog dežja in neurja, da bo najina pot varnejša,« je zaželel Tone.

Mrzla planina (1120 m) nad Hrastnikom, kjer sva bila ponovno zajeta

Debela kaplje so začele padati po listju. Vse močnejše je lilo. Tiščala sva se pod drevesom, pa je bilo še slabše, ker so nama debele kaplje že curljale za vrat.

»Sedaj se spustiva v Savinjo, ko naju krije dež, in sva na samem, do Laškega je še daleč«, je prav svetoval kurat. Hitela sva do brega reke, ki je bila sorazmerno široka, zato pa plitva, le na ovinku je bila globlja. Hitro sva jo prebrodila in hitela v strm breg. Bila sva do kože premočena. Na slemenu sva ugledala velik kozolec- toplar in se ga razveselila.

Približala sva se mu. Ker nisva videla nikogar sva se po lestvi povzpela v gornji prostor, kjer je bilo seno.

»O, kako je Bog dober! Kako skrbi za naju,«je šepetal kurat. Zarila sva se v seno. Njegov močni vonj je naju zasanjal v rezskrbnost. Deževne kaplje na strehi kozolca so nama pele uspavanko.

V jutro je naju prebudilo neko govorenje. Nalahno sem se obrnil proti Tonetu in položil prst na usta. Tudi on je poslušal.

Pod kozolcem so stali trije moški in nekaj polglasno ugibali, kar

nisva razumela. Zrla sva v lestev, če bi se kdo prikazal na njej. Požiral sem slino, da bi me kašelj ne izdal.

Situacija je bila napeta kot struna.

Morda so dobri ljudje, morda...pa so oboroženi...?

Nepremično sva ležala ne vem koliko časa in prosila Boga, da naju reši te mučne situacije.

Zdelo se je nama, da je dež ponehal, neznanu govorjenje se je oddaljevalo.

Izdihnila sva kakor utopljenca, pogledala navzdol, če ni nikogar več in se urno spustila po visoki lestvi. Ozrla sva se po okolici in zbežala urno kar se je dalo v najbližji gozd.

Zahvalila sva Boga za rešitev, pa še suha sva spet bila.

Pot sva nadaljevala preko zasavskih gozdov. Pod večer sva prišla na nek vrh, kjer je stala pastirska koča, v kateri je brlela sveča. Previdno sva se ji približala, da ni morda kaka past nastavljena za skrivače.

Tone je šel naprej in glasno pozdravil:

»Dober večer, ljudje božji!«

Nikakega odziva. Bilo je zelo sumljivo, posebno ob brleči sveči.

»Dober večer«, je Tone še enkrat pozdravil. Spet nič.

Jaz sem ostal med vrati. Na mizi poleg sveče je bil mali hleb kruha. Brez besed ga je Tone vzel, prelomil čez pol in se obrnil proti vratom.«
Pojdiva!«

»Tone, ali je prav, da sva vzela polovico kruha, morda je last reveža, ki je imel samo to,« sem ga opozoril

»Revež kot midva, ki nimava nič gotovo ni. S polovica hlebca ne bo umrl, jutri bo pa lahko dobil drugega, Kaj pa bo z nama jutri?« me je posvaril Tone?

Zavlekla sva se par sto metrov od koče in počasi uživala dar Božji.

»Tone, ti si svet človek, kaj ko bi pomnožil ta kruh?«

Ne, Bog bo dal, da naju bodo tudi te skorje nasitile. In prav je imel Tone.

Zavlekla sva se v gosto grmovje in tam po »večerji« zaspala.

Drugi dan sva se ravnala po soncu, ki je naju prebudilo. Spustila sva se v dolino, obšla neko nepoznano vas in se spet povzpela v precej

strm hrib. Hodila sva ves dan, zvečer pa sva zagledala še tam daleč vas z nekaj hišami. Tone je vedel, da je to Mrzla planina nad Hrastnikom.

Tone je bil po celodnevni hoji tako izčrpan, da se mu ni dalo več naprej. Po kolenih je drsal navkreber.

»Kaj če bi šla prosit kruha«?

Zdelo se mi je nevarno, zato sem mu svetoval, da bi počakala večera.

»Pa saj ljudje tu gori so dobri«.

»No ja, pa pojdiva!«

Zmenila sva se, da bova govorila po srbohrvaško, če slučajno že vedo za udar v Teharjah. (Nisva pa vedela, da so partizani razorožili Hrvate v Savinjski dolini.)

Ko sva prišla do hiše, je v veži gospodinja nekaj luščila.

»Mamca, imate nešto da jedemo«? sem jo nagovoril.

Nemo, prestrašena je strmela vame.

»Morda je mutasta,« je podvomil Tone.

»Imate malo kruha, jako smo gladni«?

Gledali smo se molče, sumljivo. V hipu pa se je pojavil na vratih terenc z naperjeno puško in se zadril: »Ruke u vis«!

»Ne, o Bog«! - - Vse se je v nama podrlo...

Potem so naju bili kot vola, pljuvali v naju in zmerjali, misleč, da sva ustaša, ki so bili razbiti v Savinjski dolini.

Gnali so naju do drugega zaselka, tu pa je bilo še slabše. Že po poti so se nabrali »spremljevalci«. Tečni so bili posebno otroci: »Ustaši, ustaši,« so vpili in pljuvali v naju.

V drugem naselku je naju pričakala močna grupa in naju »pozdravila« z huronskim klicem: »Ustaši, ustaši, smrt ustašem!«

Naprej je stopilo mlado dekle in se razprsil pred nama: »Ajde, sada pucaj, ti Švaba«! Gledala sva jo s prezirom, ker nisva bila Švaba in tudi Ustaša ne.

Po zmerjanju, udarcih in pljunkih so nama določili dva stražarja, ki sta naju gnala na »komando« v Hrastnik.

Čakal sem, da se bomo približali gozdu, takrat bova skočila.

Ko je poljska pot zavila v gozd, je pa Tone zavpil: »Zdej«!
Skočila sva vsak na eno stran, mimo presenečenih stražarjev. Krogle so švigale za nama, vendar nisem čutil, da bi me katera zadela.

Drvel sem brezglavo v dolino. Pred menoj se je pojavila velika skala. Edina misel me je priganjala: »Beži kamorkoli!«

Pognal sem se preko skale v bukovje, ki je raslo spodaj. Veje so me opletale in zadrževale padec, da sem se znašel na tleh brez večjih poškodb. Stisnil sem se pod skalo in čakal.

Čutil sem stražarja na skali, ki je repetiral puško v pripravljenosti, pognal pa se ni za mano, bilo je previsoko in nevarno. Zadržal sem

SPET NOVA KNJIGA:

MED LJUBEZNIJO IN SOVRAŠTVOM 1941 – 1945

»Akerji iz leta 1941, ki so pričeli oborožen odpor in ga kljub vedno večjim žrtvam med ljudstvom nadaljevali, niso sprevideli, oziroma niso hoteli sprevideti, zato je sovražstvo med Slovenci prekoračilo vse razumne meje v krvavem obračunu revolucije in državljanske vojne«, je zapisano v uvodni besedi novi knjigi

FRANCETA NUČIČA, ob pomoči hčerke Katarine, nečakinje Brigite Korošec in Metke Macedoni,

...da bo bralec spoznal v kakšnih časih smo živeli in s kakšnimi nevarnostmi smo se srečavali, čeprav nismo želeli nikomur ničesar slabega...«

*Knjigo lahko naročite na naslovu:
France Nučič, Videm 71
1312 Dobrepolje*

dih in poslušal. Tudi na skali se ni ničesar premaknilo. Poslušal je, da bi me zasledil.

Šele pozno popoldne je zašumelo listje pod njegovimi koraki, ki so se oddaljevali. Odhajal je nazaj brez mene.

Ne vem, kako je bilo s kuratom Poldo, nič več se nisva našla.

Po vrhovih so goreli kresovi - bil je štiriindvajseti junij. Previdno sem tupal iz skritega grmovja, se spustil v dolino in se spet povzpел na drug hrib. Na vrhu sem zaklical: »Toneee«! »Toneee«! - - - »Toneeeee«! Samo odmev mi je odgovarjal v zvezdnati noči: ne - ne - ne - - -

Zleknil sem se v resje in zaspal.

V jutranjem hladu sem se prebudil, se obrnil in pod seboj zagledal prepad.

Globoko spodaj so rasle smreke.

»Pa kam vendar greš, vrzi se dol in bo konec trpljenja«! sem čutil nek glas.

Iz mraka pa je prihajala mama in me vabila z roko. Skočil sem in urno odšel na drugo stran hriba.

Bose noge sem imel vse prebodene, ostrega kamenja in pokošene nega resjega špičevja. Do smrti sem bil truden po prestanih dogodkih in lačen.

Spet se me je polotil skušnjavec, da bi se vlegel v resje in za vedno zaspal, vendar želja po domu je bila močnejša.

Prišel sem do roba gozda ob širokem travniku, na katerem so dve dekleti grabili seno.

»Ker sta delavni, prav gotovo nista hudobni«, sem se prepričeval. Počakal sem, da sta prigrabili bliže in stopil iz gozda.

»Čujta deklici, ali...«

»Jež, Marija«, je zavpila ena. Odvrgli sta grablje in jo prestrašeni ubrali v dolino.

Na koncu travnika sem ugledal mali zavitek. Skoči sem ponj. Bila sta dva kosa kruha in steklenica neke sladke pijače. Boljšega »kosila« si ne bi niti v mislih želel.

Dobil sem novih moči in tudi fizične volje, da nadaljujem pot. Žal mi je bilo samo za kurata Polda Toneta, ki so ga najbrž ujeli ali ustrelili na begu. Samo za en dan bi počakal, pa bi se najedel kruha, in lepo bi »potovala« skupaj, ubogi Tone! Že v Teharjah je bil pretepen, ravno predno smo udarili, zato ker je povedal, da je duhovnik. To je bilo nezaslišano in veliki užitek za »tovariše«, če so se znesli nad duhovnikom.

Po »kosilu« sem jo hitro ubral v dolino, ker je bilo treba preiti na drugi vrh, kot je veleval čut za orientacijo.

Dolina je bila globoko pod bregom. Proti zahodu se je odpirala v prostrano polje, obrobjeno s hišami, na drugi strani pa so bili prostrani travniki in jasa.

Moral sem daleč naokoli, po robu gozda in previdno, da bi ne srečal kake patrulje »tovarišev«. Ta obhod mi je vzel kar nekaj časa do drugega vrha. Ko sem se napil studenčnice, sem na grmovju opazil obešeno srajco. Postal sem pozoren.

Nekje mora biti kak moški ali pa več. Vse je bilo mirno, le studenec je veselo žuborel. Vzel sem srajco in se urno oddaljil proti vrhu. V zavetju nizkih borovcev sem jo raztrgal in si na debelo povil ranjene noge. Na toplem soncu, z obvezanimi nogami mi je bilo prijetno. Najraje bi se potegnil globlje med borovce, se odpočil, posebno zaradi ranjenih nog, in zaspal pod temi dišečimi iglavci.

Čas me je priganjal. Vstal sem in šel po ozki stezi, ki se je vila iz doline. Tudi steza je bila sumljiva, vendar veliko bolj »udobna«, kot stopati po resju in koreninah, Kolikor se je dalo, sem oprezal, če bi se kaj zganilo na stezi. Za robom na slemenu sem uzrl med drevjem manjšo hišo. Previdno sem se ji približal. Pred hišo je bila postarna ženica, ki je lupila krompir.

Zavlekel sem se v goščavo in opazoval če bo kdo prišel iz hiše ali se ji približal.

(Sledi nadaljevanje)

Profesor Martin Globočnik

Dne 17. januarja 2008 je v Coloradu, Denverju, (ZDA) umrl profesor Martin Globočnik.

Rodil se je 1. avgusta 1919 v Poženku pri Cerkljah na Gorenjskem. Prva desetletja je plodno sodeloval pri obnavljanju slovenskega šolstva, pa tudi pri kulturnem delu med Slovenci na Tržaškem.

Že v mladosti se je zanimal za javno in kulturno delo ter bil zelo delaven v Slovenski dijaški zvezi. Leta 1939 je bil izvoljen za njenega predsednika.

Dokončal je učiteljsiše v Ljubljani in začel poučevati na osnovnih šolah.

Med vojno je bil leto dni interniran v Monigu pri Trevisu. Ko se je vračal domov, so ga mobilizirali partizani, a kmalu so ga ujeli Nemci in poslali v delovno taborišče.

Posrečilo se mu je pobegniti iz nemškega taborišča in je varno je prišel domov,

Posvetil se je šolstvu in kulturnemu delu, posebno gledališkim predstavam na protikomunističnih nastopih v Novem mestu.

Poročil se je z Barkovljanko, Vero Martelanc. Po vojni se je umaknil v Trst.

Bil je najprej učitelj v Kobaridu, nato pri Sv. Ivanu v Trstu, Miramaru in Rojanu.

Imenovan je bil za profesorja na srednji šoli v Trstu, na trgovski šoli in trgovski akademiji.

Ves čas pa je tudi sodeloval pri radiu Trst -A. Igral, pisal in režiral je v okviru radijskega slovenskega odra ter pel v zboru Škrjanček.

Leta 1955 sta se z ženo izselila v Ameriko. Sprva je bilo težko, ker

je moral prijeti za vsako delo, tudi ponoči. Istočasno je študiral in diplomiral na univerzi.

Po diplomi se je zaposlil na Katoliški višji gimnaziji v Denverju, kjer je uspešno poučeval: matematiko, rusčino, nemščino in latinščino. Najbolj se je uveljavil kot profesor latinščine, saj so bili njegovi učenci uspešni na tekmovanjih v ZDA.

Tudi v Trstu se pokojnega Martina Globočnika, hvaležno spominjamo zlasti zaradi njegovega doprinosa na šolskem in prosvetnem področju.

V imenu njegovih sodelavcev in prijateljev izrekamo iskreno sožalje vdovi Veri Martelanc in ostalim sorodnikom v Trstu.

Ivan B.

Martin Jager

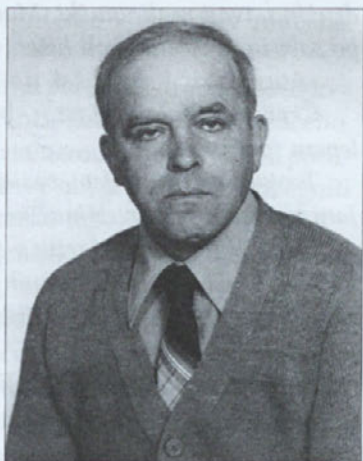
Zapustil nas je dragi prijatelj Martin. Umrli je 23. februarja, pokopali pa smo ga na domačem pokopališču v Bizoviku 26. februarja t.l. ob veliki udeležbi prijateljev in znancev.

Pokojni Martin se je rodil 19. 10. 1939 v Dobrunjah, kot najmlajši sin očetu Antonu in mami Jeri. Bil je prijatelj domačim fantom, kateri so stražili vas pred komunističnimi nasilniki.

V maju 1945 se je oče umaknil v Italijo in pozneje emigriral z močno skupino v Argentino. Klub prestanim preizkušnjam je bil vedno dobre volje in prijatelj do vseh, ki so ga poznali.

Svojo prijazno naravo je podedoval pokojni Martin po svojem očetu, katerega je zelo pogrešal in srčno želel, da bi se spet srečala. Ta njegova srčna želja se mu ni izpolnila.

Ob odprtem grobu mu je spregovoril družinski prijatelj Ivan:

V večnost te pozdravljam dragi Martin! V večnost sem pozdravil tudi tvojega dragega ata, tam v daljni Argentini, ko je odhajal od nas z nepotešenim hrepenenjem po domu in domovini.

In danes odhajaš ti, Martin!

Pred dnevi sva govorila in si želela vse dobro in nasvidenje.

Pomlad prihaja v deželo s cvetjem in zelenjem, ti Martin pa odhajaš tja, kjer je večna pomlad, kjer ni več trpljenja, ne žalosti in solza, ne zavisti, ne maščevanja.

Tebi je sedaj lepo, ker te je sprejel Gospodar življenja in te bogato nagradil, ker si mu bil vedno zvest v dobrem in slabem in v hudih preizkušnjah. Nas pa žalosti tvoj odhod, ker smo te imeli radi v tvoji iskrenosti, tvoji dobri volji in tvojem odločnem nastopu proti nasilju.

Martin, bil si vzoren mož in oče svoji družini. Vsi ki smo te poznali, te bomo pogrešali, posebno pa te bo pogrešala tvoja draga, ljubljena družina, tvoji mali vnučki, Manca in Ana, ki se zaman ozirata za teboj po sobi in te iščeta okoli hiše:

»Ata, kje si? Kam si šel, da te ni nazaj?«

Čeprav odhajaš, Martin, boš živel med nami, ohranili te bomo v lepem spominu.

Tvoji ljubeči ženi Pepi, tvojemu odločnemu sinu Alešu in njegovi ženi Jani ter vsem tvojim domačim naše globoko, doživeto sožalje!

Odpočij se, dragi Martin v tej domači zemlji, ki si jo obračal in gojil za rast, ki si jo ljubil in branil pred nasiljem.

Naj bo ta zemlja, naša ljubeča roka nas vseh tebi, Martin v zadnji pozdrav!

Zbogom nepozabni prijatelj!

Zbogom, dragi Martin in - Nasvidenje!

Ivan Arnšek

Zapustil nas je dragi prijatelj in soborec. V nedeljo dne 16. decembra je prenehalo biti njegovo blago, dobro srce.

Ivan je bil rojen v Hrastniku 10. Julija, 1927. Ko so Nemci vdrli na našo lepo Štajersko se je družina umaknila v Ljubljano. Bil je srečen,

da se je izognil tujcu sovražniku, pa je z žalostjo spoznal, da je prišel v mreže, domačim komunističnim agentom, ki so ga vabili, ne prijateljsko, temveč z grožnjo ultimativno ali k njim ali proti njim, »kjer bo prejel zaslužen, kot vsi izdajalci,«

Še mladoleten Ivan pa se je prijavil k domobrancem. Nekaj mesecev se je uril v Šentjakovski šoli, nato pa so ga poslali na fronto. Bil je zaveden domobranec in priljubljen med fanti. Preživel je marsikatero borbo.

Ob koncu vojne se je umaknil na Koroško. V začetku junija je bil vrnjen s svojim bataljonom skozi Pliberg, Celje v taborišče mučenja in smrti - Teharje.

Kot mladoleten je imel srečo, da je preživel partizansko »pomilostitev« in da ga na poti domov niso zagrabili terenci, kot jim je bilo naročeno. Tudi doma ni bil varen. Izpostavljen je bil stalnemu zapostavljanju, poniževanju in lažnemu očitaniu. Po nekaj letih se mu je posrečilo pobegniti preko zasneženih gora v Avstrijo, v begunsko taborišče.

Ko se je glavna taborišča selila v Argentino, je bil Ivan med prvimi, ki se je javil za emigracijo.

Ko je videl milijonsko velemesto Buenos Aires, opazoval hitenje po njegovih avenijah in cestah, ko se je počutil tujca med milijoni, si je zaželel, mirno bariloško pokrajino, z jezeri in gorami.

Zapustil je Buenos Aires in z družbo fantov, ki so imeli iste želje in hrepenenja po gorah. Odšli so tisoč kilometrov proti jugu v slikovite Bariloče: Jerman, Arnšek, Bertonselj, Arko, Markež, in drugi.

Ivan se je poročil z brhko Slovenko, s katero sta ustvarila prijeten dom pod Katedralom, ob številni družini, devet otrok in dvanajst vnukov.

Odpočij se dragi Ivan v miru daljne zemlje pod Andi! Ohranili te bomo v lepem spominu.

Vsem tvojim otrokom, vnukom in sorodnikom naše iskreno sožalje.

Zveza in Konzorcij Tabora

France Miklavec

Po težki bolezni je odšel od nas dragi prijatelj France, ki je bil znan posebno v slovenski skupnosti v Argentini, kot odločen narodnjak, strogo pošten in prijatelj vsem.

V oni davni pomladi 1945 se je z očetom Miklavcem umaknil na Koroško, od tam pa sta odpotovala v italijanska begunska taborišča Servigliano, Monigo.

Zaradi šibkega zdravja se je oče vrnil v Slovenijo, France pa se je pozneje javil za emigracijo in odpotoval v Argentino s prvo ladjo emigrantov.

V Argentini si je ustvaril lep velik prostoren dom in se poročil z dobro, prijazno Viktorijo-Viki.

Rodilo se jima je pet otrok, ki sta jih srečna zakonca vzgojila v slovenstvu in veri.

France se je izučil za odličnega, vestnega, mesarskega strokovnjaka pri firmi Dukčeveč, kjer je upravljal praktično ves proizvod tovarne. Poleg tega je pa tudi doma pripravil vso potrebno opremo za izdelavo mesnih izdelkov, posebno znamenitih krvavic, s katerimi je bil znan daleč naokoli, seveda tudi po zaslugi pridne, delovne in skrbne svestovalke žene Viki.

France je bil aktivni član slovenske skupnosti v Ramos Mejiji, ki je z brezplačnim delom in nasveti gradil trdnjavo slovenstva na tujih, prijaznih tleh.

Dragi France, pogrešamo te povsod, posebno pa te pogreša tvoja ljubeča žena Viki, Tvoji otroci in vnuki. Poklicala te je k sebi tvoja draga, pokojna hčerka Helena.

Naše iskreno sožalje, ljubeči ženi Viki, otrokom, vnukom in vsemu sorodstvu.

Ivan v imenu vseh, ki vas imajo radi.

Tri za lahko noč

- »Tonček zakaj si pa tako pozno prišel v šolo?« vpraša učiteljica.
»Ker doma pričakujejo malega dečka,« odvrne Tonček.
»Ja kako pa veš, da bo bratec?«
»Lani je bila bolna mami pa smo dobili punčko«
»Zdaj pa je bolan ati.«

- »Janezek ali si naredil matematično nalogo, pet računov?«
vpraša mati.
»Sem mami vse, razen prvih dveh in zadnje tri.«

- Mladenič odhaja k vojakom. Oče mu da še zadnje nasvete.
»Bodi dober vojak in ne pozabi, ko srečaš častnika, ga pozdravi.«
Mladenič pride v vojašnico in zagleda starejšega možakarja. Pristopi
k njemu in ga vpraša: »Ali ste vi častnik?«
Možakar strogo: »Sem, kaj pa bi rad?«
Mladenič prijazno: »Moj oče vas pozdravlja.«

DAROVALI SO

USA

Za tiskovni sklad:

Nace Omahen	\$ 30.-
Ivanka Volčjak	\$ 5.-
Polde Omahen	\$ 20.-
Frank Urankar	\$ 20.-
Frank Lukež, MD	\$ 40.-
Jakob Grum	\$ 30.-
France Hren	\$ 30.-
Poldi Bojc v spomin na moža Jožeta.....	\$ 20.-
Tone Vogel v spomin na ženo Mici.....	\$ 20.-
Francka Kristanc v spomin na moža Jožeta	\$ 20.-
Lojze Burjes	\$ 30.-
Joseph Kovačič	\$ 30.-
Dr.Tine Meršol	\$ 20.-
Vaider Edi	\$ 10.-
V spomin na domobranca Lojzeta Gregoriča in Martina Globočnika	
Frank Mejač	\$ 50.-

Ing. Mihael Mejač	\$ 30.-
Ivan Bambič	\$ 10.-
Emerik Širok	\$ 10.-

Jožica O. Šušteršič	€ 20.-
Turk Ciril MD	€ 10.-

Rožmanov dom:

Janez Zupan \$ 50.-
Jožica Jakopič \$ 30.-

Darovi društvu:

Nace Omahen \$ 50.
Frank Lukež MD \$ 40.-
John Hainrihar \$ 50.-
Marija Vrhovnik \$ 10.-
Vera Gregorič \$ 10.-

KANADA

Za tiskovni sklad:

Klemenčič Stane	\$ 500.-
Hutchison Marija	\$ 100.-
Jereb Slavka v spomin moža	\$ 25.-
Jereb Marija v spomin moža	\$ 15.-
Meglič Ignac	\$ 20.-
Šubelj Stane	\$ 5.-

Hutchison Marija	\$ 100.-
Kralič Franc	\$ 15.-

Darovi društvu:

Rožmanov dom:

Klemenčič Stane	\$ 500.-
-----------------------	----------

Pečevnik Peter	\$ 100.-
Ovčjak Angela	\$ 100.-
Nosan Pavel	\$ 100.-
Lukež Rudi	\$ 30.-
Lukež Branislav	\$ 40.-
Vomberger Mirko	\$ 30.-

Največja sreča je osrečiti druge.

Prisrčna hvala vsem darovalcem. Bog vam povrne v sreči, uspehu in zdravju!

TABOR je glasilo Združenih slovenskih protikomunistov.

TABOR je last zveze DSPB - TABOR

Mnenje Tabora predstavljajo članki, ki so podpisani od Glavnega odbora.

Tabor izdaja konzorcij.

Urejuje in odgovarja uredniški odbor glasila.

• • •

TABOR is the voice
of the Confederation of the United Slovene Anticommunists.

• • •

TABOR es el órgano
de la Confederación de los Anticomunistas Eslovenos Unidos.

• • •

NAROČNINA (letna):

Za Slovenijo in Evropo 20 €.

Za vse druge države 20 USA dolarjev.

• • •

*Dopise, članke, poročila in nakazila
pošiljajte na naslov konzorcija:*

Mag. Ivan Korošec,

Bratov Učakar 90

1000 Ljubljana

Slovenija.

E-mail: ivankorosec@hotmail.com

• • •

Glasilo Tabor ureja uredniški odbor

Tehnični urednik: Andrej Gale

Tiskovna poročila: dr. Peter Urbanc

Konzorcij: mag. Ivan Korošec

Tiskarna: Rudi Mišmaš, Šmarje Sap

»DAN SMRTI JE BOLJŠI KOT DAN ROJSTVA.«

Dr. Perko ni ne v sebi, ne v svoji duši,
ne v ravnanju klical k maščevanju.
Klical je le k pravični ureditvi odprtih
stvari slovenske zgodovine!

Slovo v Duhovniškem domu v Ljubljani

Pokojni nadškof Perko počiva v grobu škofa Starihe na ljubljanskih Žalah (Foto: Gašper Furman)